

چک لیست آزمون سلامت چرخه تبدیل پول (CCC)

این چک لیست یک ابزار عملیاتی برای ارزیابی میزان سرعت حرکت پول در سیستم کسب و کار شما است. هرچه پاسخ‌های شما به سمت «خیر» یا «زمان طولانی‌تر» متمایل باشد، نقدینگی بیشتری در سازمان شما حبس شده است.

گام اول: سنجش سیستمی موجودی یا Inventory Management

هدف: اندازه‌گیری میزان نقدینگی حبس شده در کالا و ارزیابی کارآمدی مدیریت موجودی.

وضعیت	شاخص سنجش CCC	سؤال تخصصی	معیار سلامت سیستم
☐	روزهای نگهداری موجودی DIO	آیا تعداد روزهایی که یک کالا به طور متوسط در انبار شما می‌ماند (از خرید تا فروش)، کمتر از ۴۵ روز است؟	هرچه کوتاه‌تر، بهتر
☐	مدل پایش موجودی	آیا برای سفارش‌گذاری، از یک سیستم سیستمی پایش موجودی (مثلاً موجودی ایمنی تعریف شده) استفاده می‌کنید یا بر اساس حدس و گمان مدیر انبار تصمیم می‌گیرید؟	سیستم پایش دارد
☐	موجودی راکد	آیا کمتر از ۵٪ کل ارزش موجودی شما، شامل کالاهای راکد (بدون گردش در ۶ ماه گذشته) است؟	کمتر از ۵٪ باشد

گام دوم: سنجش سیستمی مطالبات یا Accounts Receivable Management

هدف: ارزیابی توان سیستم در بستن شکاف نقدینگی و تبدیل فروش اعتباری به نقدینگی واقعی.

وضعیت	شاخص سنجش CCC	سؤال تخصصی	معیار سلامت سیستم
☐	روزهای وصول مطالبات DSO	آیا میانگین تعداد روزهایی که طول می‌کشد تا پول از مشتری وصول شود، کمتر از ۳۰ روز است؟	هرچه کوتاه‌تر، بهتر
☐	اعتبار سیستمی	آیا سقف اعتبار هر مشتری بزرگ، به صورت سیستمی بر اساس سوابق پرداخت گذشته و توان مالی فعلی او تعریف می‌شود؟	اعتبار سیستمی دارد
☐	ابزارهای تشویقی	آیا از مکانیزم‌های فعالی مانند تخفیف نقدی (Cash Discount) برای تشویق مشتریان به پرداخت‌های زود هنگام استفاده می‌کنید؟	مکانیزم تشویقی دارد

[این محصول به صورت رایگان در وبسایت مدرسه کسب و کار رُهام ارائه شده است.](#)

گام سوم: سنجش سیستمی پرداخت‌ها یا Accounts Payable Management

هدف: ارزیابی توان سیستم در استفاده هوشمندانه از پول تأمین‌کنندگان برای تأمین مالی عملیات داخلی.

وضعیت	شاخص سنجش CCC	سؤال تخصصی	معیار سلامت سیستم
☐	روزهای پرداخت به تأمین‌کنندگان DPO	آیا میانگین تعداد روزهایی که پرداخت‌های شما به تأمین‌کنندگان به تأخیر می‌افتد (بدون در نظر گرفتن زمان خرید)، بیش از ۴۰ روز است؟	هرچه طولانی‌تر، بهتر
☐	چانه‌زنی سیستمی	آیا مهلت پرداختی (Credit Terms) با تأمین‌کنندگان بزرگ، به صورت منظم و استراتژیک برای افزایش DPO چانه‌زنی می‌شود؟	چانه‌زنی منظم دارد
☐	هم‌گام‌سازی پرداخت	آیا زمان‌بندی پرداخت‌های بزرگ شما، با الگوی پیش‌بینی‌شده جریان نقدینگی ورودی، هم‌گام‌سازی می‌شود؟	هم‌گام‌سازی دارد

جمع‌بندی سیستمی و تعیین نمره CCC

توضیح: محاسبه CCC

برای یافتن عدد نهایی چرخه تبدیل پول (CCC) خود، سه شاخص کلیدی را با فرمول زیر محاسبه کنید:

روزهای پرداخت به تأمین‌کنندگان - روزهای وصول مطالبات + روزهای نگهداری موجودی DIO = به روز CCC

شاخص	فرمول محاسبه تخصصی	نمره سیستم شما
DIO	(میانگین موجودی / بهای تمام شده کالای فروش رفته) $\times ۳۶۵$	
DSO	(میانگین حساب‌های دریافتنی / درآمد فروش اعتباری) $\times ۳۶۵$	
DPO	(میانگین حساب‌های پرداختنی / بهای تمام شده کالای فروش رفته) $\times ۳۶۵$	
CCC نهایی	$DIO + DSO - DPO$	

تحلیل سلامت سیستم:

الف. CCC مثبت و رو به افزایش: هشدار بحران! نقدینگی در سیستم حبس شده و سازمان برای تأمین مالی عملیات خود، باید پول قرض کند. هرچه عدد بالاتر، ریسک بحران مالی بیشتر.

ب. CCC نزدیک به صفر: سلامت عملیاتی خوب؛ سیستم مالی در آستانه تعادل است.

ج. CCC منفی: عملکرد برتر؛ سازمان عملاً عملیات خود را با پول تأمین‌کنندگان تأمین مالی می‌کند، یعنی DPO بالاتر از DIO+DSO است که نشان‌دهنده مدیریت نقدینگی سیستمی عالی است.

گام بعدی شما:

نقاط ضعف شناسایی شده در CCC را با استفاده از نقشه راه عملیاتی مقاله (مدیریت موجودی، مطالبات و پرداخت‌ها) هدف قرار دهید تا با کاهش این عدد، حیات کسب و کار خود را تضمین کنید.

[این محصول به صورت رایگان در وبسایت مدرسه کسب و کار رُهام ارائه شده است.](#)